

Warszawa, 2 września 2026 r.

Łukasz Schreiber
Przewodniczący
Klubu Parlamentarnego
Rozwój Plus

RPW/29815/2026 – 1P

EZD RP KS
(GMS – WSU)
Data rejestracji: 2026-09-04
Data wpływu: 2026-09-04

Szanowny Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy

o zmianie ustawy – Prawo oświatowe

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy Pana Posła Janusza Cieszyńskiego.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. *SPS-III.020.289.2026*

Data wpływu *07.09.2026*

Z wyrazami szacunku,

Łukasz Schreiber

USTAWA

z dnia 2026 r.

o zmianie ustawy – Prawo oświatowe

Art. 1. W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w pkt 44 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 45 w brzmieniu:

„45) systemie dziennika elektronicznego – należy przez to rozumieć system teleinformatyczny wykorzystywany przez szkołę lub placówkę do prowadzenia w postaci elektronicznej dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej, wraz ze wszystkimi kanałami dostępu do danych i informacji przetwarzanych w tym systemie, w szczególności stroną internetową, aplikacją mobilną oraz usługą powiadomień.”;

2) po art. 47 dodaje się art. 47a w brzmieniu:

„Art. 47a. 1. Nie pobiera się od ucznia ani rodzica ucznia opłat za dostęp do systemu dziennika elektronicznego oraz za korzystanie z funkcjonalności tego systemu w zakresie dotyczącym danego ucznia, w szczególności za:

- 1) dostęp do danych i informacji wpisywanych do dziennika lekcyjnego oraz do innych dzienników, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 7, w tym do ocen bieżących, ocen klasyfikacyjnych, oceny zachowania, frekwencji, tematów zajęć oraz uwag;
- 2) dostęp do informacji o organizacji pracy szkoły w zakresie dotyczącym ucznia, w tym o tygodniowym rozkładzie zajęć i jego zmianach, zastępstwach, terminach sprawdzianów oraz zadaniach zadanych do wykonania;
- 3) korzystanie z modułu komunikacji ze szkołą, w tym odbieranie i wysyłanie wiadomości oraz przekazywanie usprawiedliwień nieobecności ucznia;
- 4) otrzymywanie powiadomień o zdarzeniach odnotowanych w systemie dziennika elektronicznego;
- 5) korzystanie z aplikacji mobilnej albo z innego kanału dostępu do systemu dziennika elektronicznego;
- 6) liczbę urządzeń, z których następuje dostęp, częstotliwość aktualizacji udostępnianych danych oraz dostęp do danych z całego roku szkolnego.

2. Zakres danych, informacji i funkcjonalności udostępnianych nieodpłatnie zgodnie z ust. 1 nie może być różnicowany w zależności od kanału dostępu do systemu dziennika

elektronicznego ani ograniczany, w szczególności przez opóźnianie aktualizacji danych, jeżeli takie ograniczenie jest znoszone w zamian za opłatę.

3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, obejmuje również pobieranie opłat w sposób pośredni, w szczególności za pośrednictwem rady rodziców, w ramach składek, darowizn lub innych świadczeń, których wniesienie warunkuje dostęp do systemu dziennika elektronicznego lub do jego funkcjonalności.

4. Dostęp do systemu dziennika elektronicznego oraz do funkcjonalności, o których mowa w ust. 1, nie może być uzależniony od wyrażenia przez ucznia lub rodzica ucznia zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach innych niż realizacja zadań szkoły ani od wyrażenia zgody na otrzymywanie informacji handlowej.

5. W kanałach dostępu do systemu dziennika elektronicznego udostępnianych uczniom i rodzicom uczniów nie prezentuje się reklam ani innych treści o charakterze marketingowym oraz nie wykorzystuje się danych przetwarzanych w tym systemie do celów marketingowych.

6. Podmiot udostępniający szkole lub organowi prowadzącemu szkołę system dziennika elektronicznego nie może ograniczyć zakresu funkcjonalności tego systemu udostępnianych uczniom i rodzicom uczniów ani warunków korzystania z nich w stosunku do stanu istniejącego w dniu 1 sierpnia 2026 r. Zakaz obejmuje w szczególności usunięcie funkcjonalności, wyłączenie kanału dostępu, zawężenie zakresu udostępnianych danych oraz obniżenie częstotliwości ich aktualizacji.

7. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, na wniosek podmiotu udostępniającego szkole lub organowi prowadzącemu szkołę system dziennika elektronicznego, wyraża, w drodze decyzji, zgodę na ograniczenie, o którym mowa w ust. 6, jeżeli jest ono uzasadnione:

- 1) względami bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego lub ochrony danych osobowych;
- 2) koniecznością dostosowania systemu do zmiany przepisów prawa;
- 3) zastąpieniem dotychczasowej funkcjonalności rozwiązaniem o co najmniej równoważnej użyteczności dla ucznia i rodzica ucznia;
- 4) znikomym zakresem korzystania z danej funkcjonalności przez uczniów i rodziców uczniów.

Wniosek zawiera wskazanie funkcjonalności, której dotyczy, opis skutków projektowanego ograniczenia dla uczniów i rodziców uczniów oraz uzasadnienie. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania rozpatruje wniosek w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.

8. Umowa, której przedmiotem jest udostępnienie szkole lub organowi prowadzącemu szkołę systemu dziennika elektronicznego, zawiera zobowiązanie podmiotu udostępniającego ten system do zapewnienia dostępu w zakresie określonym w ust. 1, 2 i 6. Postanowienia umowne sprzeczne z ust. 1–6 są nieważne.

9. Opłata pobrana z naruszeniem ust. 1 lub 3 podlega zwrotowi.

10. Naruszenie zakazów, o których mowa w ust. 1–6, przez podmiot udostępniający szkole lub organowi prowadzącemu szkołę system dziennika elektronicznego stanowi bezprawne działanie godzące w zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2025 r. poz. 1714).

11. Dyrektor szkoły, w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia zajęć dydaktyczno-wychowawczych w roku szkolnym, informuje rodziców uczniów o zakresie danych, informacji i funkcjonalności udostępnianych nieodpłatnie zgodnie z ust. 1, 2 i 6 oraz o sposobie uzyskania do nich dostępu.”.

Art. 2. 1. Przepisy art. 47a ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się również do umów zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Postanowienia umów, o których mowa w ust. 1, sprzeczne z art. 47a ust. 1–6 ustawy zmienianej w art. 1, tracą moc z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Opłata wniesiona przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlega zwrotowi w części przypadającej na okres po tym dniu.

4. Podmiot udostępniający szkole lub organowi prowadzącemu szkołę system dziennika elektronicznego, który po dniu 1 sierpnia 2026 r., a przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, ograniczył zakres funkcjonalności w sposób, o którym mowa w art. 47a ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1, przywraca stan zgodny z tym przepisem w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy albo w tym terminie występuje z wnioskiem, o którym mowa w art. 47a ust. 7 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel wydania ustawy

Dziennik elektroniczny jest dziś podstawowym i w praktyce jedynym kanałem, przez który rodzic dowiaduje się o ocenach, nieobecnościach, zmianach w organizacji zajęć i o wiadomościach kierowanych do niego przez nauczycieli. Według danych przedstawionych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej na dzień 31 grudnia 2025 r. z systemów dziennika elektronicznego korzystało 97,06% publicznych szkół podstawowych i ponadpodstawowych w Polsce, a rynek jest zdominowany przez dwóch dostawców.

Jednocześnie utrwaliła się praktyka, w której podstawowy dostęp przez przeglądarkę internetową jest bezpłatny, natomiast realnie użyteczny dostęp – aplikacja mobilna, powiadomienia o nowych ocenach i wiadomościach, pełny moduł komunikacji z nauczycielem, usprawiedliwianie nieobecności – jest usługą płatną, rozliczaną osobno za każde dziecko w gospodarstwie domowym. Koszt jednostkowy jest niewielki (w sezonie 2024/2025 rządu 33–50 zł za rok szkolny na dziecko), lecz ponoszony przez miliony rodzin i pobierany za dostęp do informacji o przebiegu nauki własnego dziecka w szkole publicznej.

Celem ustawy jest usunięcie tej praktyki przez wprowadzenie wprost do ustawy zakazu pobierania od ucznia i rodzica jakichkolwiek opłat za dostęp do dziennika elektronicznego i za korzystanie z jego funkcjonalności w zakresie dotyczącym danego ucznia – niezależnie od tego, kto opłatę pobiera i niezależnie od kanału dostępu.

II. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Obecnie kwestię odpłatności reguluje wyłącznie akt wykonawczy. Zgodnie z § 21 ust. 3 pkt 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 50) prowadzenie dziennika elektronicznego wymaga umożliwienia rodzicom bezpłatnego wglądu do dziennika w zakresie dotyczącym ich dzieci.

Przepis ten ma trzy słabości, które w praktyce czynią go nieskutecznym.

Po pierwsze, adresatem obowiązku jest szkoła, a nie podmiot udostępniający system. Opłata pobierana bezpośrednio od rodzica przez przedsiębiorcę, na podstawie odrębnej umowy konsumenckiej, formalnie pozostaje poza zakresem tego przepisu.

Po drugie, obowiązek dotyczy „wglądu”, a nie pełnego dostępu i korzystania. Pozwala to na model, w którym bezpłatny jest bierny podgląd danych w przeglądarce, natomiast moduł komunikacji, powiadomienia i aplikacja mobilna są sprzedawane jako usługa dodatkowa.

Po trzecie, przepis nie zawiera żadnej sankcji ani mechanizmu egzekwowania.

Skala problemu została zdiagnozowana przez organy administracji rządowej. Do Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpływały sygnały dotyczące konieczności ponoszenia przez rodziców opłat za pełną wersję aplikacji mobilnych dzienników elektronicznych oraz reklam wyświetlanych w tych aplikacjach. Prezes UOKiK wszczął w tej sprawie postępowania wyjaśniające wobec dwóch największych operatorów, w ramach których badano, czy nie doszło do naruszenia chronionych prawem interesów konsumentów. Sama potrzeba usunięcia tych opłat nie jest zatem przedmiotem sporu; brakuje wyłącznie przepisu, który by je zakazywał.

Niezależnie od kierunku, w jakim rozwijać się będą rozwiązania organizacyjne dotyczące systemów teleinformatycznych wykorzystywanych w szkołach, sama kwestia odpłatności wymaga rozstrzygnięcia na poziomie ustawowym. Udostępnienie szkołom alternatywnego systemu nie usuwa opłat tam, gdzie szkoła pozostaje przy systemie komercyjnym – a wybór systemu należy do dyrektora szkoły i organu prowadzącego. Opłat pobieranych od rodziców nie eliminuje się przez tworzenie konkurencji dla dostawcy, lecz przez zakaz ich pobierania.

III. Różnica między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Projekt wprowadza do ustawy – Prawo oświatowe dwie zmiany.

Po pierwsze, do słowniczka ustawowego w art. 4 dodaje się pkt 45 zawierający definicję systemu dziennika elektronicznego. Definicja obejmuje system teleinformatyczny wykorzystywany przez szkołę lub placówkę do prowadzenia dokumentacji w postaci elektronicznej wraz ze wszystkimi kanałami dostępu do przetwarzanych w nim danych. Objęcie definicją strony internetowej, aplikacji mobilnej i usługi powiadomień przesądza, że regulacja odnosi się do systemu jako całości, a nie do wybranego sposobu korzystania z niego – co jest warunkiem skuteczności zakazu, ponieważ obecna praktyka rynkowa opiera się właśnie na różnicowaniu kanałów. Umieszczenie definicji w art. 4 pozwala posługiwać się tym pojęciem w całej ustawie i w aktach wykonawczych bez powtarzania jego treści.

Projekt nie wprowadza definicji podmiotu udostępniającego system ani kręgu osób uprawnionych. Nie jest to potrzebne: obowiązek z art. 47a ust. 1 sformułowano bezpodmiotowo („nie pobiera się”), przez co wiąże on każdego, kto opłatę pobiera – szkołę, organ prowadzący i przedsiębiorcę – niezależnie od podstawy prawnej jej pobrania. Krąg osób chronionych wyznaczają natomiast pojęcia już zdefiniowane w ustawie: zgodnie z art. 4 pkt 19 przez rodziców rozumie się także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby i podmioty sprawujące nad nim pieczę zastępczą.

Po drugie, dodaje się art. 47a, który:

- 1) przenosi zasadę bezpłatności z poziomu rozporządzenia na poziom ustawy i rozszerza ją z „wglądu” na „dostęp” i korzystanie z funkcjonalności systemu w zakresie dotyczącym danego ucznia (ust. 1);
- 2) wprowadza zasadę równoważności kanałów dostępu, przesądzając, że aplikacja mobilna i powiadomienia nie mogą oferować węższego bezpłatnego zakresu niż strona

internetowa, oraz zakazuje pozornych ograniczeń, takich jak opóźnianie aktualizacji danych znoszone za opłatą (ust. 2);

- 3) zamyka drogi obejścia zakazu przez świadczenia pośrednie, w tym składki zbierane za pośrednictwem rady rodziców, oraz przez warunkowanie dostępu zgodami marketingowymi (ust. 3 i 4);
- 4) zakazuje prezentowania reklam w kanałach dostępu udostępnianych dzieciom rodzicom oraz wykorzystywania danych z dziennika do celów marketingowych (ust. 5);
- 5) wprowadza klauzulę zachowania stanu posiadania, zakazującą ograniczania zakresu funkcjonalności dostępnych uczniom i rodzicom w stosunku do stanu z dnia 1 sierpnia 2026 r., z możliwością uzyskania zgody ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w przypadkach uzasadnionych bezpieczeństwem systemu, ochroną danych osobowych, zmianą przepisów, zastąpieniem funkcjonalności rozwiązaniem równoważnym albo znikomym zakresem korzystania z niej (ust. 6 i 7);
- 6) wprowadza sankcję cywilnoprawną w postaci nieważności postanowień umownych i obowiązku zwrotu opłaty (ust. 8 i 9);
- 7) przesądza, że naruszenie zakazu przez przedsiębiorcę jest bezprawnym działaniem godzącym w zbiorowe interesy konsumentów, co otwiera drogę do postępowania przed Prezesem UOKiK bez tworzenia nowego aparatu kontrolnego (ust. 10);
- 8) nakłada na dyrektora szkoły obowiązek corocznego informowania rodziców o zakresie bezpłatnego dostępu (ust. 11).

Klauzula z ust. 6 odpowiada na przewidywalną reakcję obronną rynku. Bez niej przedsiębiorca mógłby dostosować się do zakazu opłat nie przez udostępnienie funkcji bezpłatnie, lecz przez ich usunięcie – wygaszenie aplikacji mobilnej, likwidację powiadomień albo modułu wiadomości. Skutkiem byłoby pogorszenie sytuacji wszystkich rodziców, także tych, którzy dotąd nie ponosili opłat. Data 1 sierpnia 2026 r. została przyjęta świadomie jako moment poprzedzający rozpoczęcie roku szkolnego 2026/2027 i publiczną dyskusję nad niniejszym projektem; przyjęcie jako punktu odniesienia dnia wejścia ustawy w życie stwarzałoby zachętę do wcześniejszego okrojenia oferty. Przepis nie działa wstecz: nie sankcjonuje zachowań sprzed wejścia ustawy w życie, lecz wyznacza stan, który ma być utrzymany albo – zgodnie z art. 2 ust. 4 projektu – przywrócony w terminie trzech miesięcy, chyba że przedsiębiorca uzyska zgodę ministra.

IV. Uzasadnienie konstytucyjne i zgodność z prawem ochrony danych osobowych

Zgodnie z art. 70 ust. 2 Konstytucji RP nauka w szkołach publicznych jest bezpłatna. Odpłatny dostęp do informacji o przebiegu nauki dziecka stanowi faktyczne przeniesienie na rodzica części kosztu realizacji zadania publicznego i osłabia tę gwarancję.

Projekt służy także realizacji prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem (art. 48 ust. 1 Konstytucji) oraz zasady ochrony dobra dziecka (art. 72 ust. 1 Konstytucji). Rodzic pozbawiony powiadomień o nieobecnościach i wiadomościach od nauczyciela jest w praktyce wyłączony z bieżącego nadzoru nad edukacją dziecka.

Odpłatność różnicuje sytuację uczniów w zależności od zamożności rodziny, co pozostaje w napięciu z zasadą równości (art. 32 Konstytucji). Nauczyciel kierujący wiadomością przez dziennik nie wie, czy rodzic wykupił dostęp umożliwiający jej odebranie, co obniża skuteczność komunikacji szkoły z domem jako całości.

Projekt ogranicza wolność działalności gospodarczej, jednak w sposób odpowiadający wymogom art. 22 i art. 31 ust. 3 Konstytucji: ograniczenie następuje w drodze ustawy, jest uzasadnione ważnym interesem publicznym oraz proporcjonalne. Zakaz dotyczy wyłącznie relacji z uczniem i rodzicem i wyłącznie dostępu do danych o własnym dziecku; nie ogranicza swobody kształtowania wynagrodzenia w umowach ze szkołami i organami prowadzącymi, nie reguluje cen licencji ani nie wyklucza sprzedaży usług niezwiązanych z dokumentacją przebiegu nauczania.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że dane przetwarzane w dzienniku elektronicznym są danymi osobowymi ucznia, a rodzic wykonuje wobec nich prawa osoby, której dane dotyczą, albo działa w imieniu dziecka. Zgodnie z art. 12 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2016/679 informacje i komunikaty w wykonaniu m.in. prawa dostępu są udzielane bezpłatnie. Pobieranie opłaty za dostęp do danych o własnym dziecku pozostaje z tą zasadą w oczywistym napięciu; projektowana regulacja usuwa tę wątpliwość na gruncie prawa oświatowego.

V. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe

Skutki społeczne. Regulacja obejmie ok. 5,4 mln uczniów oraz ok. 10 mln rodziców i opiekunów prawnych (dane Ministerstwa Edukacji Narodowej). Zapewni równy dostęp wszystkich rodziców do bieżącej informacji o dziecku, niezależnie od sytuacji materialnej rodziny, i wzmocni skuteczność komunikacji szkoła–dom.

Skutki dla gospodarstw domowych. Wysokość faktycznych wpływów z opłat pobieranych od rodziców nie jest danymi publicznymi. Przy założeniu, że dostęp płatny wykupuje od 25% do 40% rodziców uczniów, przy średniej opłacie 40 zł rocznie na dziecko, roczna oszczędność rodzin wynosi ok. 54–86 mln zł. Rekomenduje się zweryfikowanie tego szacunku na etapie prac komisyjnych na podstawie danych Prezesa UOKiK zgromadzonych w postępowaniach wyjaśniających wobec największych operatorów.

Skutki dla przedsiębiorców. Podmioty udostępniające komercyjne systemy dziennika elektronicznego utracą przychód z segmentu skierowanego bezpośrednio do konsumentów. Zachowują możliwość odpowiedniego ukształtowania wynagrodzenia w umowach ze szkołami i organami prowadzącymi. Klauzula z art. 47a ust. 6 nie zamraża rozwoju systemów – nie ogranicza dodawania nowych funkcjonalności, a ograniczenie funkcjonalności dotychczasowych pozostaje możliwe za zgodą ministra właściwego do

spraw oświaty i wychowania, wydawaną w formie decyzji podlegającej kontroli sądowoadministracyjnej.

Skutki dla jednostek samorządu terytorialnego. Projekt ingeruje w relację przedsiębiorca–rodzic, a nie w relację przedsiębiorca–organ prowadzący. Umowy licencyjne zawarte na rok szkolny 2026/2027 pozostają w mocy na dotychczasowych warunkach cenowych, w związku z czym w bieżącym roku budżetowym skutek dla jednostek samorządu terytorialnego nie wystąpi. Przy renegotjacji umów na kolejne lata możliwa jest próba przeniesienia części utraconego przychodu na organy prowadzące. Ryzyka tego nie należy pomijać – samorządy nie dysponują dziś bezpłatną alternatywą dla systemów komercyjnych, która ograniczałaby siłę negocjacyjną dostawców. Czynnikiem ograniczającym pozostaje konkurencja pomiędzy działającymi na tym rynku podmiotami oraz okoliczność, że przychody z segmentu konsumenckiego stanowią jedynie część ich przychodów. Rekomenduje się, aby na etapie prac komisyjnych zwrócić się do Prezesa UOKiK o dane pozwalające oszacować skalę tego zjawiska. Projekt nie nakłada na jednostki samorządu terytorialnego nowego zadania; doprecyzowuje wyłącznie standard realizacji zadania już wykonywanego, tj. prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania, wobec czego nie zachodzi przesłanka z art. 167 ust. 4 Konstytucji RP.

Vacatio legis. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Termin ten jest odpowiedni w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, ponieważ wykonanie zasadniczej części obowiązków nie wymaga prac wdrożeniowych: chodzi o zaprzestanie pobierania opłat i odblokowanie funkcjonalności już istniejących w systemach, a nie o ich zbudowanie. Za rozwiązaniem tym przemawia również to, że opłaty są wnoszone cyklicznie na początku każdego roku szkolnego – każdy kolejny rok zwłoki oznacza kolejny rocznik rodzin obciążonych opłatą za dostęp do informacji o własnym dziecku. Dla jedynego obowiązku wymagającego prac technicznych, tj. przywrócenia funkcjonalności ograniczonych po dniu 1 sierpnia 2026 r., art. 2 ust. 4 projektu przewiduje odrębny, trzymiesięczny termin.

Skutki prawne. Postanowienia umowne sprzeczne z zakazem staną się nieważne z mocy prawa, a opłaty pobrane wbrew zakazowi będą podlegać zwrotowi jako świadczenie nienależne. Naruszenia po stronie przedsiębiorców będą podlegać kompetencjom Prezesa UOKiK na zasadach ogólnych.

VI. Źródła finansowania

Projekt nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa. Nie wymaga budowy ani utrzymania żadnego systemu teleinformatycznego, nie wiąże się z wydatkami inwestycyjnymi ani z kosztami wdrożenia po stronie szkół. Ewentualne skutki po stronie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w części V, mieszczą się w dotychczasowym zakresie finansowania zadań oświatowych.

VII. Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych

Projekt nie zawiera upoważnień do wydania aktów wykonawczych. Rekomenduje się jednak dostosowanie § 21 ust. 3 pkt 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. do brzmienia projektowanego art. 47a, w celu usunięcia rozbieżności terminologicznej między „wglądem” a „dostępem”.

VIII. Konsultacje i warianty regulacyjne

Projekt powinien zostać skierowany do zaopiniowania w szczególności przez: Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Rzecznika Praw Dziecka, Rzecznika Praw Obywatelskich, Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, ogólnopolskie organizacje związkowe zrzeszające nauczycieli oraz podmioty udostępniające systemy dziennika elektronicznego.

Rozważono wariant polegający na zmianie wyłącznie rozporządzenia. Odrzucono go, ponieważ akt wykonawczy nie może skutecznie nałożyć obowiązku na przedsiębiorcę nie będącego adresatem prawa oświatowego ani ustanowić sankcji. Rozważono również wariant polegający na oczekiwaniu, że problem rozwiąże udostępnienie szkołom bezpłatnego systemu alternatywnego. Odrzucono go, ponieważ wybór systemu należy do dyrektora szkoły i organu prowadzącego, wobec czego w placówkach pozostających przy rozwiązaniach komercyjnych opłaty byłyby nadal pobierane. Niniejszy projekt nie przesądza kształtu rozwiązań organizacyjnych i pozostaje wobec nich neutralny.

IX. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej, a projektowane przepisy nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej, w szczególności pozostają zgodne z rozporządzeniem (UE) 2016/679.

Projektowany art. 47a ust. 1, 2, 5 i 6 – w zakresie, w jakim odnosi się do usług świadczonych drogą elektroniczną przez przedsiębiorców – stanowi „zasadę dotyczącą usług” w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. e dyrektywy (UE) 2015/1535 i powinien zostać przekazany Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej przed jego uchwaleniem..

WZÓR

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR) projektu ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Janusz Cieszyński

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Problemem jest pobieranie od rodziców i uczniów opłat za korzystanie z części funkcjonalności dzienników elektronicznych, w szczególności aplikacji mobilnych, powiadomień, pełnego modułu komunikacji oraz możliwości przekazywania usprawiedliwień. Bezpłatny dostęp jest często ograniczony do podstawowego wglądu przez przeglądarkę internetową. Według danych Ministerstwa Edukacji Narodowej na dzień 31 grudnia 2025 r. z systemów dziennika elektronicznego korzystało 97,06% publicznych szkół podstawowych i ponadpodstawowych w Polsce, a rynek był zdominowany przez dwóch dostawców. Opłata w roku szkolnym 2024/2025 wynosiła około 33–50 zł rocznie na jedno dziecko.

Projekt wprowadza ustawowy zakaz pobierania od ucznia i rodzica opłat za dostęp do systemu dziennika elektronicznego oraz za korzystanie z jego funkcjonalności w zakresie dotyczącym danego ucznia, niezależnie od kanału dostępu. Zakaz obejmuje także opłaty pośrednie, uzależnianie dostępu od zgód marketingowych, prezentowanie reklam oraz wykorzystywanie danych do celów marketingowych. Projekt przewiduje również obowiązek zachowania dotychczasowego zakresu funkcjonalności, sankcję nieważności sprzecznych postanowień umownych, zwrot opłat i możliwość interwencji Prezesa UOKiK.

Brak zmiany oznacza utrzymanie nierównego dostępu rodziców do bieżących informacji o edukacji dziecka, zależnego od sytuacji materialnej rodziny, oraz dalsze obciążanie gospodarstw domowych opłatami za funkcjonalności służące komunikacji ze szkołą.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

☒ Tak

☐ Nie

TAK. Rozważono dwa rozwiązania alternatywne. Pierwszym była zmiana wyłącznie rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu nauczania. Rozwiązanie odrzucono, ponieważ akt wykonawczy nie zapewnia dostatecznej podstawy do nałożenia obowiązków i sankcji na przedsiębiorców udostępniających systemy. Drugim wariantem było oczekiwanie na udostępnienie szkołom bezpłatnego systemu alternatywnego. Wariant odrzucono, ponieważ nie usunąłby opłat w szkołach, które nadal korzystałyby z systemów komercyjnych. Wybrano bezpośrednią regulację ustawową, neutralną wobec wyboru konkretnego systemu przez szkołę i organ prowadzący.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Obecnie § 21 ust. 3 pkt 5 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu nauczania wymaga zapewnienia rodzicom bezpłatnego wglądu do dziennika elektronicznego w zakresie dotyczącym ich dzieci. Projekt przenosi zasadę bezpłatności na poziom ustawy i rozszerza ją z samego wglądu na dostęp do danych, informacji oraz korzystanie z funkcjonalności systemu.

Do art. 4 ustawy – Prawo oświatowe zostaje dodany pkt 45 zawierający definicję systemu dziennika elektronicznego. Do ustawy – Prawo oświatowe zostaje dodany art. 47a określający zakres bezpłatnego dostępu, równoważność kanałów dostępu, zakaz opłat pośrednich, reklam i wykorzystywania danych do celów marketingowych oraz obowiązki dostawców i dyrektorów szkół. Postanowienia umowne sprzeczne z zakazem mają być nieważne, a opłaty pobrane z naruszeniem ustawy – zwracane. Naruszenia po stronie przedsiębiorców mają podlegać kompetencji Prezesa UOKiK. Przepisy przejściowe obejmują również umowy zawarte przed wejściem ustawy w życie.

Projekt służy realizacji konstytucyjnej zasady bezpłatności nauki w szkołach publicznych, zasady równości, ochrony dobra dziecka i prawa rodziców do wychowania dzieci. Ograniczenie wolności działalności gospodarczej następuje w ustawie i dotyczy dostępu ucznia oraz rodzica do informacji i funkcjonalności związanych z danym uczniem. Projekt przewiduje 14-dniowe vacatio legis oraz trzymiesięczny termin na przywrócenie funkcjonalności ograniczonych po 1 sierpnia 2026 roku.

Projekt pozostaje zgodny z rozporządzeniem (UE) 2016/679. Ze względu na regulowanie funkcjonalności usług świadczonych drogą elektroniczną projektowany art. 47a ust. 1, 2, 5 i 6 – w zakresie, w jakim odnosi się do usług świadczonych drogą elektroniczną przez przedsiębiorców – stanowi „zasadę dotyczącą usług” w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. e dyrektywy (UE) 2015/1535 i powinien zostać przekazany Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej przed jego uchwaleniem.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Projekt oddziałuje przede wszystkim na około 5,4 mln uczniów oraz około 10 mln rodziców i opiekunów prawnych. Pozytywnym skutkiem będzie równy, niezależny od sytuacji materialnej rodziny dostęp do informacji o ocenach, frekwencji, organizacji zajęć i komunikacji ze szkołą. Regulacja powinna poprawić bieżącą współpracę szkoły z domem oraz ułatwić rodzicom sprawowanie nadzoru nad edukacją dziecka.

Korzyść pieniężna gospodarstw domowych została oszacowana na około 54–86 mln zł rocznie. Przyjęto, że płatny dostęp wykupują rodzice 25–40% uczniów, a średnia opłata wynosi 40 zł rocznie na dziecko. Wyliczenie: 5,4 mln uczniów × 25–40% × 40 zł. Rzeczywista wartość zależy od liczby wykupionych dostępów i cen stosowanych przez operatorów. Nie zidentyfikowano istotnych negatywnych skutków społecznych.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Projekt wpływa na gospodarstwa domowe jako konsumentów, podmioty udostępniające komercyjne systemy dzienników elektronicznych, szkoły oraz organy prowadzące. Konsumenci uzyskują korzyść w postaci unikniętych opłat, szacowaną na 54–86 mln zł rocznie. Odpowiadająca tej kwocie część przychodów przedsiębiorców ze sprzedaży płatnych dostępów rodzicom może zostać utracona. Nie oznacza to automatycznie straty netto w tej samej wysokości, ponieważ operatorzy zachowują przychody z umów licencyjnych zawieranych ze szkołami i organami prowadzącymi.

W kolejnych latach możliwa jest próba uwzględnienia części utraconych przychodów w cenach licencji. Skala tego zjawiska nie jest możliwa do wiarygodnego oszacowania na podstawie dostępnych danych. Projekt nie różnicuje dostawców według ich wielkości i może oddziaływać również na mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, jeżeli udostępniają szkołom systemy dzienników elektronicznych. Liczba takich podmiotów, zgodnie z danymi własnymi Ministerstwa Edukacji Narodowej wynosi ok. 5, przy czym rynek jest zdominowany przez dwóch dostawców.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Budżet państwa: nie przewiduje się bezpośredniego wpływu na dochody ani wydatki budżetu państwa (0 mln zł). Projekt nie zakłada budowy ani utrzymania publicznego systemu teleinformatycznego. Obsługa wniosków o zgodę na ograniczenie funkcjonalności będzie zadaniem ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania; koszty administracyjne nie zostały odrębnie oszacowane i zakłada się ich pokrycie w ramach istniejących zasobów.

Jednostki samorządu terytorialnego: w roku wejścia w życie ustawy przewiduje się wpływ 0 mln zł, ponieważ umowy licencyjne na rok szkolny 2026/2027 pozostają na dotychczasowych warunkach cenowych. W kolejnych latach możliwy jest pośredni wzrost cen licencji, jeżeli dostawcy przeniosą część utraconych przychodów na organy prowadzące. Brak danych pozwalających na wiarygodne oszacowanie tego ryzyka. Projekt nie ustanawia nowego zadania oświatowego jednostek samorządu terytorialnego, lecz doprecyzowuje standard realizacji zadania już wykonywanego.

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt nie zakłada bezpośredniego zwiększenia wydatków ani zmniejszenia dochodów budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego, dlatego nie przewiduje się konieczności pozyskania dodatkowych środków. Zadania administracyjne ministra mają być finansowane w ramach środków pozostających w dyspozycji urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Ewentualny pośredni wpływ na ceny licencji w kolejnych latach nie został skwantyfikowany.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

☐ Nie

☒ Tak, ponieważ:

☐ określa plan przyznania lub zmiany pomocy państwa (art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej);

☒ zawiera przepisy techniczne (dyrektywa (UE) 1535/2015);

☐ dotyczy dziedziny podlegającej kompetencji Europejskiego Banku Centralnego (art. 127 ust. 4 tiret drugie TfUE);

☐ ma zastosowanie do usług świadczonych przez usługodawców (dyrektywa

2006/123/WE);

☐ dotyczy innych niż wymienione wyżej dziedzin objętych procedurą notyfikacyjną.

- 4 -

TAK – projekt zawiera zasady dotyczące usług społeczeństwa informacyjnego w rozumieniu dyrektywy (UE) 2015/1535. Projektowane przepisy regulują warunki udostępniania przez przedsiębiorców aplikacji mobilnych, powiadomień i innych kanałów elektronicznego dostępu do systemu, zakazują pobierania określonych opłat oraz ograniczania funkcjonalności. Projekt powinien zostać przekazany Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej przed jego uchwaleniem. Nie przewiduje się obowiązku notyfikacji z tytułu pomocy państwa ani kompetencji Europejskiego Banku Centralnego.

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

☐ Nie

☒ Tak

TAK. Projekt określa zasady wykonywania działalności gospodarczej przez podmioty udostępniające szkołom lub organom prowadzącym systemy dzienników elektronicznych. Nakłada zakaz pobierania opłat od uczniów i rodziców za określony zakres dostępu, zakaz reklam i wykorzystywania danych do celów marketingowych oraz obowiązek utrzymania funkcjonalności.

Rozważono zmianę rozporządzenia i utworzenie bezpłatnego systemu alternatywnego. Rozwiązania te nie zapewniały usunięcia opłat we wszystkich szkołach korzystających z systemów komercyjnych. Regulacja ustawowa została uznana za konieczną do skutecznego objęcia obowiązkiem przedsiębiorców i ustanowienia mechanizmów egzekwowania. Projekt nie ogranicza możliwości zawierania odpłatnych umów licencyjnych ze szkołami i organami prowadzącymi ani świadczenia usług niezwiązanych z dokumentacją i komunikacją dotyczącą ucznia.

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

☐ Nie

☒ Tak

TAK. Obciążeniem administracyjnym jest konieczność wystąpienia do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania z wnioskiem o zgodę na ograniczenie dotychczasowej funkcjonalności systemu. Wniosek powinien wskazywać funkcjonalność, opisywać skutki ograniczenia dla uczniów i rodziców oraz zawierać uzasadnienie. Obowiązek ten dotyczy także mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, jeżeli są dostawcami takiego systemu.

Ograniczeniu obciążeń służy brak obowiązku uzyskiwania zgody na rozwijanie systemu lub dodawanie nowych funkcjonalności oraz wymaganie złożenia wniosku tylko w przypadku planowanego ograniczenia dotychczasowych funkcji. Dalsze uproszczenie nie pozwalałoby na realizację celu polegającego na przeciwdziałaniu obchodzeniu zakazu opłat przez usuwanie lub ograniczanie funkcjonalności.

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

☒ Nie

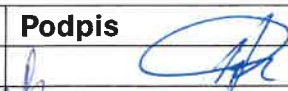
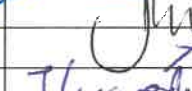
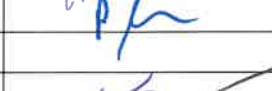
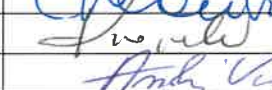
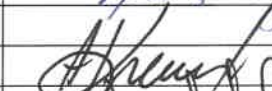
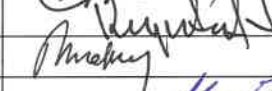
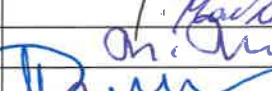
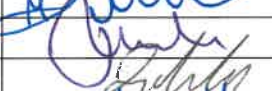
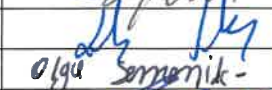
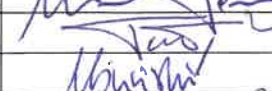
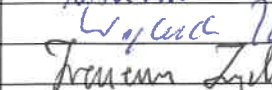
☐ Tak

NIE. Projekt nie reguluje dostępu do zawodu ani działalności zawodowej wymagającej określonych kwalifikacji i nie ustanawia wymogów dotyczących uznawania kwalifikacji zawodowych lub świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

LISTA POSŁÓW KLUBU PARLAMENTARNEGO ROZWÓJ PLUS POPIERAJĄCYCH

PROJEKT USTAWY O ZMIANIE USTAWY - PRAWO

OŚWIATOWE

Lp.	Imię i nazwisko	Podpis
1.	Anna Baluch	
2.	Ryszard Bartosik	
3.	Zbigniew Chmielowiec	
4.	Anna Cicholska	
5.	Michał Cieślak	
6.	Janusz Cieszyński	
7.	Elżbieta Duda	
8.	Szymon Giżyński	
9.	Robert Gontarz	
10.	Andrzej Gut-Mostowy	
11.	Marcin Gwóźdź	
12.	Marcin Horata	
13.	Paweł Jabłoński	
14.	Marek Jakubiak	
15.	Fryderyk Kapinos	
16.	Łukasz Kmita	
17.	Maria Koc	
18.	Wiesław Krajewski	
19.	Andrzej Kryj	
20.	Krzysztof Kubów	
21.	Anna Kwiecień	
22.	Krzysztof Lipiec	
23.	Marzena Machatek	
24.	Grzegorz Macko	
25.	Mateusz Morawiecki	
26.	Monika Pawłowska	
27.	Grzegorz Puda	
28.	Paweł Rychlik	
29.	Łukasz Schreiber	
30.	Olga Semeniuk - Patkowska	
31.	Stawomir Skwarek	
32.	Mirosława Stachowiak- Różecka	
33.	Krzysztof Szczucki	
34.	Agnieszka Ścigaj	
35.	Szymon Szykowski vel Sęk	
36.	Ryszard Terlecki	
37.	Włodzimierz Tomaszewski	
38.	Sylwester Tułajew	
39.	Piotr Uściński	
40.	Wojciech Zubowski	
41.	Ireneusz Zyska	